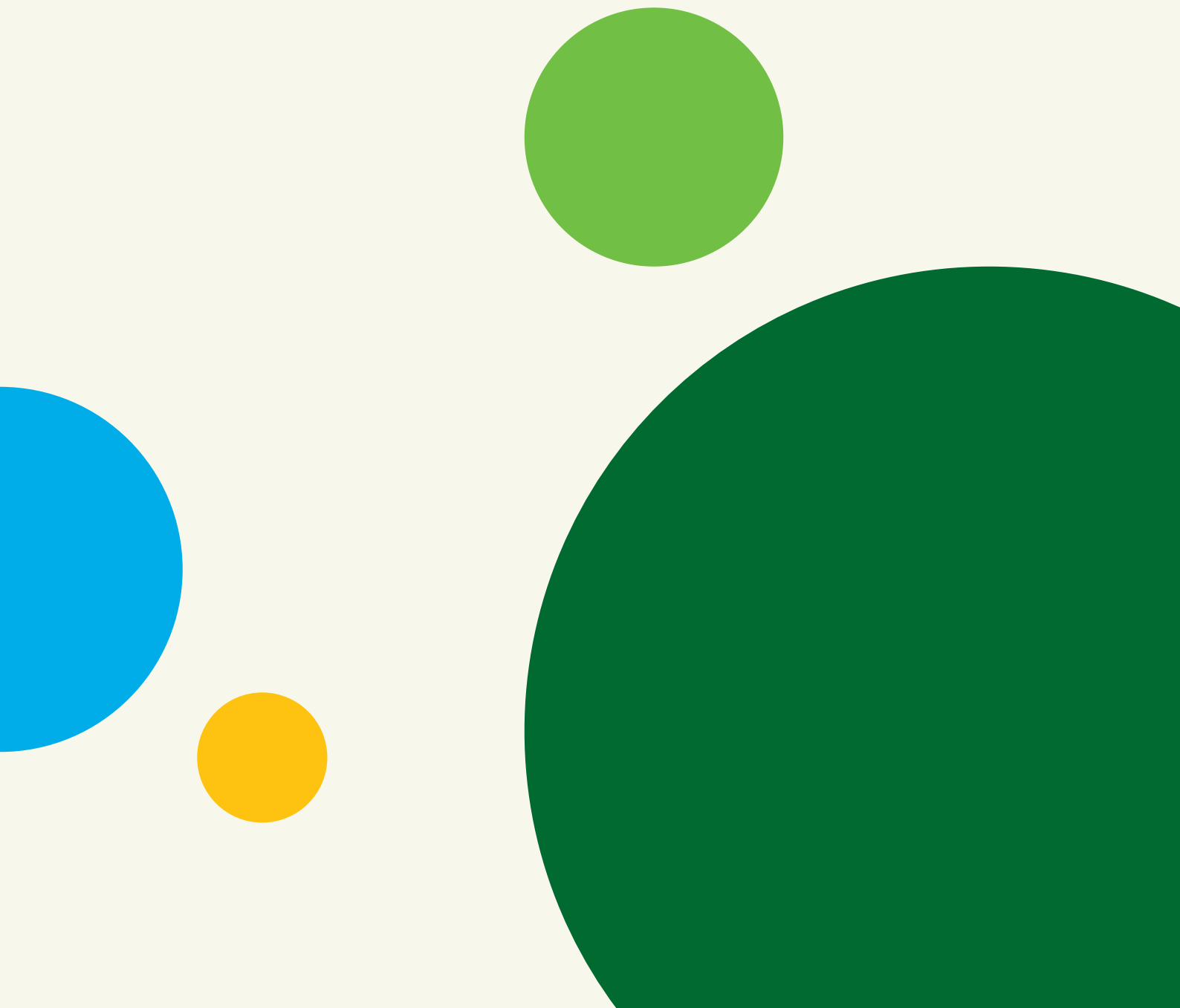

Formas internationella strategi 2023–2027

R2:2023
ISBN: 978-91-540-6180-8
Diarienummer 2023-00190

Stockholm, februari 2023

Inledning

Strategins syfte

Internationella samarbeten är en grundläggande förutsättning för forskning och innovation av hög vetenskaplig kvalitet och för att nå de gemensamma globala hållbarhetsmålen. Forskning och innovation är till sin natur gränsöverskridande, på samma sätt som samhällsutmaningarna.

Agenda 2030 är universell - alla länder ska kunna utvecklas och bidra till omställningen - och för att uppnå målen krävs att ny kunskap både skapas och implementeras i en global kontext.

Samhällsutmaningarna som vi står inför är alltför komplexa för att ett enskilt land ska kunna utveckla de lösningar som krävs. Först när frågeställningarna belyses utifrån olika länders kontexter och perspektiv blir kunskapsutvecklingen tillräckligt bred och tillämpbar.

Formas internationella strategi syftar till att vara en ledstjärna för myndighetens internationella arbete, och fungera som ett stöd vid olika sorters vägval. Strategin ska också skapa en ökad tydlighet och förståelse hos våra intressenter, nationellt såväl som internationellt, för vad vårt internationella arbete ska bidra till och hur vi prioriterar våra insatser.

Sveriges och Formas roll i en internationell kontext

Internationella perspektiv och vikten av internationella samarbeten för det svenska forsknings- och innovationssamhället lyfts tydligt i den svenska forskningspolitiken. På den europeiska arenan har grön omställning, miljöfrågor och hållbarhetsperspektiv en framträdande plats i EU:s forsknings- och innovationsprogram Horisont Europa. För att skapa goda möjligheter för svenska aktörer finns en nationell strategi framtagen som syftar till att stärka det svenska deltagandet och öka konkurrenskraften (En nationell strategi för svenskt deltagande i Horisont Europa 2021–2027).

Det geopolitiska läget har under de senaste åren förändrats, vilket präglar spelplanen och klimatet för internationella samarbeten. Att samverkan sker på ett jämlikt och ansvarsfullt sätt har blivit ännu mer centralt. Öppen vetenskap och en reformering av bedömningssystemet är av stor vikt för att öka takten och möjligheterna till jämlika internationella samarbeten som kan leda till högre vetenskaplig kvalitet och bredare perspektiv i den globala kunskaps- och kompetensutvecklingen.

Den snabba policyutvecklingen på den internationella arenan inom flera av Formas ansvarsområden, såsom klimatomställningen, biologisk mångfald, livsmedel, havs- och vattenfrågor, skogsfrågor samt hållbart samhällsbyggande skapar nya förväntningar på Formas som forsknings och innovationsfinansierande myndighet. Det ställer högre krav på verksamheten att aktivt följa utvecklingen som sker globalt, såväl ämnesmässigt som forskningspolitiskt. Att ha förmåga att kunna vara adaptiva och svara mot nya uppkomna behov, och samtidigt bibehålla en långsiktighet i systemet som helhet. Det ställer även krav på ett ökat fokus på implementering och nyttiggörande, så att den forskning och innovation som bedrivs på effektivast möjliga sätt, och inom relevanta tidsramar, kan möta samhällets behov.

Formas arbetssätt

Formas uppdrag har under de senaste åren utvecklats från en roll som en traditionell forskningsfinansiär till ett betydligt bredare uppdrag med mer fokus på innovation, nyttiggörande och samverkan. Formas har en omfattande internationell verksamhet i relation till vår storlek som myndighet, med samarbeten på global nivå såväl som på europeisk och nordisk. Samarbetena rör både sakfrågor och forskningspolitiska frågor och grundar sig ofta i långsiktiga relationer mellan forskningsfinansiärer, där ett tillitsfullt och effektivt samspel byggs upp över tid.

De mer forskningspolitiska nätverk och forum på global och europeisk nivå som Formas ingår i ger oss möjlighet att både följa och påverka utvecklingen i olika frågor, såsom riktlinjer och policys för öppen vetenskap, olika former för nyttiggörande av forskning och utvecklingen av bedömningsprocesser. Detta växelspel ger oss också viktiga lärdomar till våra nationella processer och satsningar.

En central del av Formas internationella arbete består i att vara med och utforma och bygga upp gemensamma internationella forsknings- och innovationsagendor. Dessa agendor utgör sedan stommen och den strategiska inriktningen för de satsningar som genomförs, både nationellt och internationellt. Våra nationella forskningsagendor och arbete med förankring hos en bredd av aktörer i det svenska systemet utgör här en grund för att nå starka synergier och kopplingar mellan nationella och internationella prioriteringar.

Målbild för Formas internationella arbete

Formas internationella verksamhet verkar för kunskapsutveckling för att lösa de **gemensamma globala samhällsutmaningarna och för en hållbar utveckling**. Den forskning och innovation vi finansierar i internationella samarbeten bidrar till **jämställda och demokratiska samhällen, solidaritet och kapacitetsbyggande**. Våra internationella samarbeten leder till **högre vetenskaplig kvalitet och bredare perspektiv** i forskningen och i den globala kunskapsutvecklingen. Verksamheten präglas av **ett ömsesidigt lärande och ett jämlikt utbyte**, där både svenska och internationella aktörer drar nytta av den kunskap som växer fram. Vi bidrar till en **ansvarsfull internationalisering** och driver aktivt policyutvecklingen mot **robusta, transparenta och inkluderande processer** för forskningen.

Inriktningsmål för vår internationella verksamhet

Formas blir en tydligare aktör på den globala arenan

Formas strävar efter att utveckla en global dimension i alla samarbeten där så är relevant och ändamålsenligt för att ge våra aktörer största möjliga frihet att samverka med de mest lämpliga forskarna världen över. Ett globalt samarbete ger förutsättningar för att gemensamt förstå och hitta lösningar till de stora samhällsutmaningarna. Samtidigt vidareutvecklar vi redan befintliga samarbeten på europeisk och nordisk nivå och verkar för att, när relevant, globala aktörer inkluderas och samarbeten breddas. Formas medverkar aktivt till att forskare och samverkande aktörer har jämlika möjligheter att ta del av finansiering och övriga aktiviteter inom alla våra globala samarbeten.

Formas arbetar aktivt för en ansvarsfull internationalisering

Vi gör en bedömning av möjligheter och risker kopplat till rättvisa, etik och demokrati i alla våra internationella samarbeten. Inför nya samarbeten väger vi noga nyttor och risker med samarbeten där länder med en icke-demokratisk styrning ingår, och vi följer kontinuerligt upp alla våra samarbeten. Vi arbetar också för att i högre grad efterfråga av sökande att inkludera en analys om nyttor och risker i planerade internationella samarbeten vid ansökan om nya projekt. Samtidigt ser vi de viktiga värden som finns i en global fri forskning, bred kunskapsöverföring och ett globalt kapacitetsbyggande.

Formas är drivande internationellt i policyfrågor kring forskning, innovation och kunskapsutveckling

Vi arbetar aktivt och driver på utvecklingen för ett öppet forskningssystem som premierar kvalitet och en god och inkluderande forskningskultur, så att forskning och kunskap snabbare kommer till nytta för hållbar omställning för alla grupper i samhället. Formas arbetar för en ansvarsfull bedömning och medverkar till den förnyelse av meriterings- och bedömningssystemet som sker globalt. Genom att vara med på frontlinjen i centrala internationella policyprocesser stärker vi

kvaliteten i vår nationella finansieringsprocess samt säkerställer att utvecklingen sker i linje med Formas värderingar och riktlinjer. Våra grundläggande principer kring robusta, rättssäkra och inkluderande finansieringsprocesser ska alltid uppfyllas för all forskning och innovation som vi finansierar i internationella samarbeten.

Vi gör en strategisk bedömning av omfattningen på våra satsningar på olika ämnesområden och samarbeten

De resurser vi allokerar (arbetstid och medel) ska stå i relation till satsningars potentiella nytta och värde. Våra satsningars storlek ska också stå i proportion till behov och kapacitet hos svenska aktörer inom området att agera på den internationella arenan. Vi prioriterar att lägga mest resurser på att arbeta aktivt för att utforma inriktningen för satsningar inom områden där svenska förutsättningar och behov särskilt kan behöva tydliggöras och stärkas i relation till andra länders inom samarbetet. Vi identifierar strategiska faser och moment i våra internationella samarbeten och kraftsamlar våra insatser till dessa. Vi arbetar för att skapa, och prioriterar samarbeten med potential för, starka synergier med nationella satsningar. Vi följer upp och utvärderar kontinuerligt ändamålsenligheten i våra samarbeten.

Formas bidrar aktivt till nyttiggörandet av forskning i den internationella policyutvecklingen för hållbar utveckling

Formas bidrar till en snabbare kunskapsutveckling genom ett ömsesidigt lärande och breddade perspektiv i forskningen. Vi har en etablerad roll internationellt som expertmyndighet inom våra ansvarsområden, som ger oss goda möjligheter att påverka inriktningar och utformningar för samarbeten. Vi arbetar långsiktigt och strategiskt genom att skapa allianser med forskningsfinansiärer och andra relevanta aktörer och plattformar i hela världen, med fokus på att lösa de gemensamma samhällsutmaningarna. Vi verkar aktivt för samhällsrelevant kunskap och för snabbare nyttiggörande av forskning genom att främja sektors-, disciplins- och gränsöverskridande forskning, där så är ändamålsenligt för de aktuella frågorna, och genom samverkan mellan akademi och samhälle i en internationell kontext.

Formas eftersträvar multilaterala samarbeten, men ändamålsenligheten styr

Formas prioriterar att verka inom multilaterala samarbeten framför bilaterala. Den forskning Formas finansierar syftar till att bidra med lösningar till de stora gemensamma samhällsutmaningarna, vilket ofta förutsätter samarbete mellan forskare och aktörer från flera länder. Multilaterala samarbeten ger också forskarna större möjligheter att kunna samarbeta med de mest lämpliga aktörerna för den aktuella utmaningen. Multilaterala samarbeten kan i många fall också vara mer effektiva än bilaterala samarbeten, särskilt då de genomförs inom väl etablerade ramverk. Beroende på ändamålet med samarbetet och vilka frågor och utmaningar som är aktuella, kan ibland bilaterala samarbeten vara mer effektiva och lämpliga och ändamålsenligheten ska därmed alltid avgöra vilken samarbetsform som lämpar sig bäst.

Formas är adaptiva och följer utvecklingen i omvärlden

Formas har en aktiv omvärldsbevakning och följer händelseutvecklingen nationellt och globalt inom både våra sakområden och forskningspolitiskt. När världsläget och utvecklingen förändras har Formas en beredskap att ompröva tidigare prioriteringar, och göra viktiga omfördelningar där så behövs. Synergier mellan forsknings- och utvecklingsagendor eftersträvas för att kunna bidra till att möta uppkomna kriser och till ett bibehållet fokus på samtliga FN:s globala hållbarhetsmål. Vi värnar samtidigt om stabilitet och långsiktighet i våra satsningar och initiativ för att skapa tillit och förutsägbarhet gentemot våra intressenter.

Formas är ett statligt forskningsråd för hållbar utveckling. Vi finansierar forskning och innovation, utvecklar strategier, gör analyser och utvärderar. Våra verksamhetsområden finns inom miljö, areella näringar och samhällsbyggande. Vi genomför forskningssammanställningar som syftar till att underlätta för Sverige att nå våra miljömål. Därutöver kommunicerar vi om forskning och forskningsresultat.